



DS.071.44.16.2020

**Pan Adam Bodnar**  
**Rzecznik Praw Obywatelskich**

**Szanowny Panie Rzeczniku,**

w odpowiedzi na Pańskie pismo z dnia 23 listopada br., sygnatura XI.812.10.2020.MW, podtrzymując apel o przedstawienie stanowiska KRRiT w zakresie wytycznych dla nadawców w sprawie sposobu realizacji i jakości tłumaczeń na język migowy w utworach audiowizualnych w związku ze stanem epidemii koronawirusa, a także zawierające prośbę o podjęcie niezbędnych działań w celu zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami realizacji ich praw, w tym prawa pozyskiwania informacji na zasadzie równości z innymi osobami, jak również o poinformowanie Pana Rzecznika o podjętych przez KRRiT interwencjach w ramach prowadzonego monitorowania, przedstawiam, co następuje:

Podtrzymuję deklarację zawartą w odpowiedzi na Pańskie wystąpienie z dn. 8 kwietnia br. (pismo KRRiT z dn. 21 kwietnia 2020 r., sygnatura DS.071.44.11.2020) o planowanej, dobrowolnej inicjatywie KRRiT w zakresie wydania *Stanowiska rekomendacyjnego dot. sposobu realizacji i jakości tłumaczenia na język migowy w utworach audiowizualnych*. Zgodnie z przekazaną wówczas informacją, Stanowisko to ma mieć charakter uniwersalny, tj. nieograniczający się do specyfiki okresu pandemii. Projekt Stanowiska jest obecnie na etapie konsultacji wewnętrznych. Będzie skierowany do konsultacji publicznych, w których szansę wypowiedzenia się uzyskają wszystkie zainteresowane strony. Jestem przekonany, że takie podejście pomoże niezależnemu organowi regulacyjnemu jakim jest KRRiT wypracować zestaw możliwie obiektywnych, trwałych i wyważonych rekomendacji w przedmiotowym zakresie.

Jeśli chodzi o udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami w programach telewizyjnych, przepisy ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia wykonawczego KRRiT nakładają na nadawców tych programów wyłącznie obowiązki ilościowe i informacyjne, a nie jakościowe. W związku z powyższym, KRRiT jako organ regulacyjny dysponuje uprawnieniami kontrolnymi w odniesieniu do tych właśnie obowiązków. Nadawcy programów telewizyjnych muszą zatem wywiązywać się z konkretnych kwot udogodnień, w tym napisów dla niesłyszących

i tłumaczenia na język migowy, a w przypadku stwierdzenia naruszenia w tym zakresie podlegają sankcjom przewidzianym w ustawie o radiofonii i telewizji (poniżej szczegóły dot. interwencji KRRiT w tym zakresie). Zgodnie z przepisami, obowiązujące kwoty udogodnień zależą m.in. od charakteru programu (inne dla programów uniwersalnych, inne dla programów tematycznych w zależności od specjalizacji), a nie od typu audycji wchodzących w skład ramówki danego programu. Realizując szczegółowe obowiązki ilościowe zarówno w zakresie napisów dla niesłyszących jak i tłumaczenia na język migowy, nadawcy z własnej praktyki wiedzą, że co prawda oba te udogodnienia są przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami narządu słuchu, ale nie mogą być stosowane zamiennie ze względu na odrębne potrzeby obu grup docelowych. Nadawcy mogą zatem stosować te udogodnienia równolegle lub rozdzielnie, zgodnie z ustawowym prawem do samodzielnego kształtowania programu.

Jeśli chodzi o postulowaną przez Pana Rzecznika konieczność zamieszczania nie tylko tłumaczenia na język migowy, ale także napisów przy najbardziej istotnych komunikatach i w ramach prowadzonych konferencji z udziałem członków Rady Ministrów, chciałbym podkreślić, że na gruncie obecnych przepisów ustawy o radiofonii i telewizji KRRiT nie ma podstawy prawnej, by żądać od nadawców spełnienia tego postulatu. Oczekiwane zarówno przez KRRiT, jak i przez Pana Rzecznika, rozwiązania legislacyjne w tym zakresie wiążą się z uruchomionym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu procesem transpozycji do prawa polskiego przepisów znowelizowanej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych. Rozwiązania te, jak słusznie Pan zauważył, będą m.in. dotyczyły nałożenia na państwa członkowskie obowiązku, by *informacje o charakterze nadzwyczajnym – w tym publiczne komunikaty i ogłoszenia w sytuacji klęski żywiołowej – podawane do wiadomości publicznej za pomocą audiowizualnych usług medialnych były przekazywane w sposób dostępny dla osób z niepełnosprawnościami*. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest świadoma wagi tej sprawy dla środowisk osób z niepełnosprawnościami, w związku z czym postulat transpozycji tego przepisu zawarła w proponowanych *Kierunkach implementacji dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (DAUM)*<sup>1</sup> – dokumencie przekazanym Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego w lipcu br.

#### Interwencje podjęte przez KRRiT w 2020 r. w zakresie realizacji przepisów dot. udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami w programach telewizyjnych

Departament Monitoringu Biura KRRiT monitoruje stosowanie przez nadawców programów telewizyjnych przepisów w zakresie udogodnień dla osób niepełnosprawnych

---

<sup>1</sup> <http://www.krrit.gov.pl/regulacje-prawne/unia-europejska/dyrektywa-medialna/>

zgodnie z art. 18a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. (Dz. U. poz. 805 z późn. zm.) oraz przepisami rozporządzenia 15 listopada 2018 r. Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie udogodnień dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku i osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu słuchu w programach telewizyjnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2261).

W 2020 r. zostały wydane 3 decyzje o ukaraniu nadawców programów telewizyjnych z tytułu nieprzestrzegania przez nich przepisów ustawy w zakresie udogodnień dla osób niepełnosprawnych. Każda z tych decyzji dotyczyła niewypełniania przez nadawcę w swoim programie jednego z następujących udogodnień:

- napisów dla niesłyszących (wymóg minimum 6%, nadawca wypełniał w zakresie 2,63%);
- języka migowego (wymóg 0,9%, nadawca w ogóle nie zastosował tego udogodnienia);
- audiodeskrypcji (wymóg 1,05%, nadawca w ogóle nie zastosował tego udogodnienia).

Informacja dotycząca wystąpień kierowanych do KRRiT w 2020 r. sprawie udogodnień dla osób niepełnosprawnych w programach telewizyjnych oraz działań podjętych przez KRRiT znajduje się w załączniku.

Z poważaniem,

Witold Kołodziejski

Dokument podpisany elektronicznie

Załącznik: Informacja dotycząca wystąpień kierowanych do KRRiT w 2020 r. sprawie udogodnień dla osób niepełnosprawnych w programach telewizyjnych oraz działań podjętych przez KRRiT